

A nemzetközi titkosszolgálati botrányok formáló hatása

Dobák Imre - NKE RTK NBI Polgári Nemzetbiztonsági Tanszék

Az elmúlt évtizedben a nemzetközi médiaforrások számos esetben adtak hírt olyan botrányokról, amelyek különböző mértékben a titkosszolgálatok világához kapcsolódtak. Ezek sajátos irányaiként számos „típus” definiálható, az információbiztonsági incidensektől kezdve, az adatok szándékos tömeges „kiszivárogtatásán” át, egészen a technológiai fejlődés révén lehetővé váló, globális méretű, túlterjeszkedő tömeges méretű adatgyűjtésekkel (2013. USA titkosszolgálati botrány) összefüggő és azokat feltáró esetekig. A kérdéskör összetettségét jól jelzi, hogy ezek jelentős része alapvetően nem a különböző motivációk mentén megjelenő, másik országhoz / félhez köthető kémkedési kategóriához sorolhatóak, hanem gyakran vagy véletlen események láncolata (pl. információbiztonsági incidensek) eredményeként, vagy védettebb információk esetében szándékos kiszivárogtatás miatt válnak láthatóvá. Mindezekről a társadalom tagjai a „nyilvánosság” révén, a médiaforrások keresztül értesülnek.

A jelenség a kibertérnek és a kibertéren keresztül érkező kihívásoknak a légkörében különösen felértékelődik, hiszen a nemzetközi példákban látható, közvetlenül nem a nemzetbiztonsághoz köthető információbiztonsági incidensek is, közvetve (nemzet)biztonsági veszélyt hordozhatnak magukban. Felértékelődik tehát a társadalom tagjainak biztonságát növelő kiberbiztonság témaköre, az adatvédelem szempontjai, a rólunk szóló információkat érintő fokozódó tudatosságunk, vagy akár az adatainkat kezelő, kibertérre épülő felületek (pl. közösségi platformok) szembeni bizalmatlanság jelensége. Az előadás a fenti összetett kategóriák mentén az egyes típusok elválasztása és azok formáló hatásainak vázlatos ismertetését tűzte ki célul nemzetközi példákon keresztül.